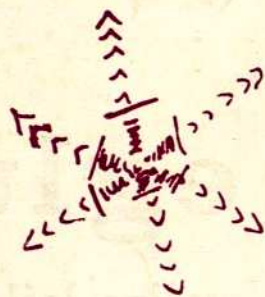

e a l u t e

1 1964
sausis

turinys

Žaislai dainuoja	3
D. Augienė	
Pasikalbėkime	4
Dėdė Juozas	
Sapnas apie juodą ir baltą	5
Gintarė	
Vėjui	8
Jonas Minelga	
Raketa	9
Putino Šakelė	
Linksmiau	11
Rūta ir Vytenis	12
Danutė	
Pupučio pasiryžimas	13
Linutė	
Cirke	15
Jonas Minelga	
Meškiukas	16
Šokinėjančios pelytės	18
Birutė Jankauskaitė	
Vasara ateis	19
V. Šmaižienė	
Kelionės ir nuotykių	
Lietuvoj	20
A. Bendorius	
Algio draugai	23
St. Yla	
Truputį pagalvok	24
Kupranugario galvosūkis	25
Ar žinai...	26
Pas skaitytojus	27
Mūsų Kūryba	29
Lietuviai Amerikoje	31
Danutė Augienė	
Šventės ir vardinės	32
St. Yla ir A. Salys	

ilustracijos

- Ses. M. Eucharista — psl. 1, 4, 5, 13.
J. Slėnys — 3, 8, 16, 17.
R. Ramanauskaitė — 9.
P. Osmolskis — 11, 14, 22.
Mirga Pakalniškytė — 12.
D. Kolbaitė — 18, 19.

IMMACULATA PRESS
Putnam, Connecticut

eglutė

vaikų laikraštėlis

1

sausis

1964

LEIDŽIA

Lietuvių Kultūros Institutas

REDAGUOJA IR ADMINISTRUOJA

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys

metams — \$4.00
atskiras numeris 40¢

redakcijos ir administracijos
reikalais kreiptis:

“EGLUTĖ”

Immaculate Conception Convent
R. F. D. 2,
Putnam, Connecticut

Atsiųsti rankraščiai tampa redakcijos nuosavybe. Redakcija rezervuoja sau teisę juos pakeisti ar sutrumpinti, pagal reikalą. “Eglutės” iliustracijų negalima naudoti kituose leidiniuose be redakcijos sutikimo.

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly except July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R. F. D. 2, Putnam, Connecticut. Subscription \$4.00 yearly. Single copy 40¢. Entered as second class matter March 27, 1952, Putnam, Connecticut, under the act of March 3, 1879.

ŽAISLAI DAINUOJA

(Iš vaidinimo "Žvaigždė")

D. Augienė

Tra lia lia lia lia
Valužė oi valia.
Kaip linksmos dienos čia
prabėga nejučia.

Iš pasakų, mišlių,
ar užburtų pilių,
pulkai grakščių lėlių
ir dar šimtai kitų.

Ar juokiamės linksmi,
ar verkiame skaudžiai,
ar bara mus piktai —
mes esam tik žaislai.

Gerus mylim vaikus,
kur moka gerbt žaislus,
nemėto į kampus,
globoja lyg draugus.

Gyvenimas trapus,
bet mielas ir brangus —
svajonių ir sapnų
gražiausių nuostabių.

PASIKALBĖKINĖ

APIE PASIRYŽIMUS

Dėdė Juozas

Sakoma: Dievas be mūsų valios mus sukūrė, bet be mūsų valios nė Dievas mūsų negali išganyti.

Retas iš jūsų pagalvoja ir supranta, kokie jūs esate galingi. Juk tik jūs galite apsispręsti, pasakyti: taip ar ne. Tavyje glūdi valia, kuri nusveria, kaip tu pasielgsi. Ir tik nuo tavęs tai priklauso.

Tu žinai Dievo, Bažnyčios ir žmonių santykių, mandagumo taisykles. Tu juos žinai, nes tu girdi apie juos kalbant. Apie Dievo ir Bažnyčios įsakymus tu esi mokomas per tikybos pamokas. Mandagumo taisykles tau aiškino tėvai, globėjai, organizacijų vadovai. Tu juos ne tik žinai, bet ir jauti. Ar juos vykdysi, ar juos pildysi ir pagal juos gyvensi — priklauso nuo tavęs, nes tik tu gali norėti ir pasiryžti būti geras.

Mokytojai bergždžiai gaudens, kad reikia kasdien paruošti pamokas. Jei tu nesuprasi blogio, kurį tu sau darai pamokų kasdien tvarkingai neparuošdamas. Tu sukčiausi, jų neparuoši gerai, nepaskaitysi ligi galo, neišrašysi viso puslapio, ko nors neišmoksi papasakoti. Kitą dieną jau turėsi bėdos, nes visko nebesuprasi ką klasėje mokytojas aiškins ir kalbės.

Atlikti savo pareigas sąžiningai ir gerai gali tik didžios ir stiprios valios žmonės.

Tavo tėveliai, vasaros stovyklų vadovai tau primena ir prašo, kad tu kalbėtum su lietuviais vaikais lietuviškai. Bet tik tu gali kalbėti, tik tu gali nuspręsti ir pasiryžti. Jei tu to tvirtai pats nepadarysi, kai tėvai išeis iš namų arba kai tu nematysi stovyklos viršininkų, tu vėl kalbėsi su lietuvių vaikais angliškai.

Tačiau, nė vienas kilnus ir garbingas žmogus nebando meluoti ir išsisukinėti nuo privalomų darbų bei pareigų. Jaunam lengva į viską įprasti ir viską pasisavinti. Įpraskime į gerus papročius, ugdykime kilnias būdo savybes.

SAPNAS APIE JUODĄ IR BALTĄ

Gintarė

— Jau atvežė, mamyte! Jau atvežė! Kur jį statysime? Ar prie tos sienos? — iš didelio džiaugsmo šokinėjo Linutė.

Nuo to pasakiško vakaro, kai ją pirmą sykį nusivedė į koncertą, mergytė ir dienomis ir naktimis svajojo apie pianiną. Tėveliai tarėsi, tarėsi, kuždėjosi, kuždėjosi, ir nutarė, kad jei jų dukrytė galėjo ramiai dvi valandas koncerte išsėdėti, varta pirkti pianiną.

— Ką gali žinoti, gal garsia pianiste taps, taip anksti pradėjus?

Ir štai, durys jau buvo atviros, ir keturi juodaodžiai vyrai sunkiai, iš lėto, statė prie sienos pianiną. Vienas kampas peranksti išsprūdo ir nubrėžė sieną.

— Tai negras, kaip su molinėm rankom! Nė pianino gerai į vietą negali pastatyti, — pro dantis iškošė tėvelis.

V y r a m s išėjus, Linutė prišoko prie gražiai blizgančio instrumento ir su dviem piršteliais, ant baltųjų klavišų, paskambino "Du gaideliai".

Daugiau ji dar nemokėjo.

Rytoj ateis mokytojas.

Tą naktį Linutė sapnavo pianiną, švelnutę muziką, koncertų salę ir keturis juodaodžius vyrus. Ji sapnavo, kad skambino "Du gaideliai" ir baltieji klavišai sakė juodiesiems:

— Matot, kaip mes gražiai skambam. Linutė tik mus liečia, nes jūs juodi ir negražūs.

O juodieji liūdnais balsais sakė:

— Ir mes mokame gražiai skambėti, tik Linutė mūsų dar nepažįsta.

— Mūsų daugiau! — šaukė baltieji.

— Mes švelniau skambam, — nepasidavė juodieji.

Toliau Linutė sapnavo, kad ji apsivilkus šviesiai mėlyna suknyte. Jos plaukučiai surišti dideliu žydru kaspinu. Ji išeina į sceną, nusilenkia, o žmonės iš savo vietų salėje jai ploja ir ploja be sustojimo. Mato ji, pirmoje eilėje sėdi tėvelis, mamytė, dėdė Pranas, Julytė ir Augis. Jie taip meiliai jai šypsosi.

Linutė pradeda rūpintis:

— Kad tik gerai paskambinčiau, kad tik nesuklyščiau!

Plojimas aprimsta; ji atsisėda ir pradeda skambinti. Iš pradžių tyliai, švelniai, paskui garsyn, garsyn... Visi užėmę kvapą klausosi ir negali atsistebėti, kad tokia maža mergytė taip puikiai skambina.

Staiga, kažkas storu balsu subumba:

— Nesimaišyk man pašonėj!

— Matai, kad mane spaudė, ko dabar čia sucypei?

— Nutilk, aš gražiau už tave skambu.

— Mes ir be jūsų, juodų, galime apsieiti! — plonai sucypsėjo.

— Gi čia mano klavišai barasi! — nusigando Linutė.

— Ką aš dabar darysiu, kaip skambinsiu, kai jūs pykstatės?

O klavišai vis nesiliovė. Ginčijosi, ginčijosi, ir juodieji nutarė visai neskambėti.

— Na, pažiūrėsim, kokį koncertą jūs vieni baltieji suskambinsite.

Linutė paspaudė vieną juodą klavišą, kitą — tylu. Ji pradėjo verkti, maldauti. Vienur, kitur pasigirdi žmonių juokas.

— Žinoma, kad čia Augis juokiasi, jis visuomet toks, — atpažino pusbroliu juoką Linutė.

- Baltieji mus užgaulioja! — vėl skundėsi juodieji.
- Mes norim vieni, be jų skambėti, — sakė baltieji.
- Susimildami, klavišėliai, nesipykit, — maldavo jų Linutė.
- Aš jus, juoduosius, nudažysiu baltai, ir visi būsite lygūs.

Juodiesiems, atrodo, tas pasiūlymas patiko, ir jie vėl pradėjo skambėti. Bet dabar baltieji užsiožiavo:

— Fui, koks jų balsas! Jie visai ne tokie, kaip mes. Visą reikalą gadina! Ir baltieji nustojo skambėti.

Linutė piršteliais spaudė, spaudė baltuosius, ašaros jai riedėjo per veidelius ant mėlynos suknytės, žmonės garsiai iš jos juokėsi, o baltieji vis tylėjo.

— Girdit, klavišėliai, kaip žmonės iš mūsų juokiasi? — pro ašaras kalbėjo Linutė.

— Aš negaliu skambinti be juodų, negaliu skambinti ir be baltų. Tik visi kartu galime gražiai paskambinti.

Baltieji pašniurkštė, pašniurkštė, pakuždėjo, pakuždėjo, ir prisidėjo prie bendro sąskambio. Ką darysi, juk žmonės iš visų jų juokėsi, — reikia nusileisti.

Dabar visi ypatingai stengėsi. Baltieji skambėjo linksmi, juodieji liūdnai, ir gavosi toks gražus derinys, kad Linutė pati nustebo. Kai pabaigė skambinti, žmonės plojo, šaukė, mėtė jai gėles ir saldainius, o Linutė tik linkčiojo į visas puses ir šypsojosi.

— Kelkis, Linute, į mokyklą pavėluosi! — žadino mamytė.

Linutė ilgai negalėjo atsipeikėti iš savo sapno. Sėdėjo ant lovelės krašto, o akyse maišėsi juoda ir balta, ausyse skambėjo švelni muzika.

— Ach, tie storžieviai! — vėl smarkavosi tėvelis. — Turėsiu prie pianino visą sieną naujai perdažyti.

— Mamyte, ar galėsiu po pamokų Annie namo parsivesti? — atskambėjo iš Linutės kambario.

— Bet, vaikeli, kad jinai...

— Žinau, mamyte, — ir pianine yra juodų klavišų...

Tėvelis tik susižiūrėjo su mamyte.

— Gerai, vaikeli, galėsi.

Paskaitę šią pasakėlę, prisiminkime žuvusį Prezidentą Kennedy. Jis kovojo ir dirbo, kad baltieji ir negrai būtų lygūs ir galėtų laimingai gyventi šitame krašte.

VEJUI

Jonas Minelga

Vėjau, vėjau
Niekadėjau,
Bėk į mišką — tau sakau,
Šimtą vyrų
Kaip pipirų
Žengiant karan sutikau!

Pasišiaušęs
Purtei kriaušes,
Virksdei beržą ant kalvos.
Man kepurę
Rampampurę
Štai — nuspyrei nuo galvos!

• Jei nestosi,
Duos per nosį
Tau Vytukas ir Benys.
• Juoksis šarka,
Lėks į parką
Šokt varnelė ir genys!

RAKETA

Putino Šakelė

Sauliukas buvo trečiam skyriuj ir labai mėgo po medžius laiptoti. Pačion viršūnėn įsikoręs, žvalgydavos ir net kaimyno darže katiną, saulėj besišildantį, regėdavo.

— Kas būtų, jei lėktuvu skrisčiau? — svarstė berniukas. — Tikriausiai, net stovykla matytųsi, kurioje pereitą vasarą buvau. Ar ten ir dabar lizde paukščiukai sėdi?

Vieną rytą, nuėjęs šeštadieninę mokyklon, kieme jau rado būrį didesnių vaikų. Žinote, ką jie darė? Raketa! Tikrą raketa, iš popierinės dėžės. Vienas vaikų, tas, kuris stovykloje persivalgė ir vėliau susirgo, užklausė:

— Kuris norite mėnulin skristi?

Sauliukui dingt galvon: aukštai iškilęs, paukščiukus lizde pamatysiu!

— Aš! — sako jis drąsiai.

— Gerai. Lipk vidun!

Įsirangė Saulius, sėdi ir girdi:

— Š! Š! Šššššššš!

Raketa, kad skuba, kad neria aukštyn, net jos popieriniai šonai dreba! Va, jau ties langais, virš medžiu, ties kaminu, — vis aukštyn ir aukštyn. O gražumėlis, apačion pažiūrėjus! Ana, Jonukas, kuris šeštadieninėn mokyklon neina, stovi prie namo durų ir nosį krapšto, o už dviejų gatvių, kojon įsikabinęs, šuo laiškanešiui kelnes taršo. Įdomu, kas mokyklos kieme dedas?

Vaje, vaje! Jokio vaiko nėra. Jau pamokos bus prasi-dėjusios!

Sauliukas stipriai nusigando. Teks dabar, teks, kad į pamokas pavėluos.

Nespėjo berniukas iš išgąščio atsigauti, o raketa trinkt! ir nusileido mėnulin. Popierinė dėžė subyrėjo, o Sauliukas išlipo, atsiklaupė ir meldžias:

— Dievuli, Dievuli, padaryk, kad mokytoja labai nebartų ir tėveliams nepasakytų!

— Rankas aukštyn! — staiga už nugaros sušuko.

Stryktelėjo Saulius, iškėlęs rankas, ir kažkas jau ėmė raustis jo kišenėse. Radęs dešimt centų, kuriuos jam mama saldainiams davė, suriko:

— Kapitalistas! Ar ne iš Amerikos būsi?

— Taip, iš Amerikos, — atsakė nusigandęs Saulius.

— Ar nežinai, kad mėnulis jau bolševikų? Lauk iš čia!

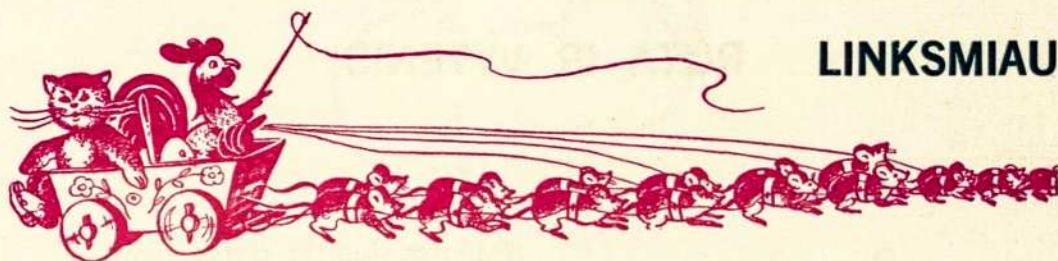
Rusas paėmė Saulių už apikaklės ir numetė atgal žemėn. Krinta Saulius, galva svaigsta. Baigta jau! Tik staiga plump! ir įsmigo debesin. Žvalgosi bailiai, galvoja, kas dabar bus. Nagi, angelas atskrenda!

— Kaip čia atsiradai, vaikeli, — klausia baltasparnis. Saulius verkdamas išdėstė, kas įvyko.

— Nenusimink, — tarė angelas, — einam dangun.

Paėmė vaiką ir veda. Gi štai ant debesies krašto sėdi Kristus, angelų apsuptas, ir laiko didelę rykštę. Sauliuko angelas, gražiai nusilenkęs, išpasakojo vaiko istoriją. Kristus pamojo pirštu, ir staiga atsirado du kareiviai.

— Skubėkite mėnulin, — paliepė jiems, — ir nubauskite rusą.

LINKSMIAU

Petras: Mamyte, ar galiu tuojau suvalgyti obuolį?

Mama: Bet juk tik ką suvalgei visą lėkštę vaisių.

Petras: Taip, bet tu sakei, jei suvalgysi kasdien obuolį, nereiks susitikti su daktaru. Aš tik ką išmūšiau daktaro namuose langą.

Tėvas: Kas atsitiko su tavo marškiniais? Jie visi skylėti.

Pauliukas: Mes žaidėm krautuvę ir aš buvau šveicariškas sūris.

— Oi! Aš tik sapnavau, kad gavau darbą vasarai.

— Tikrai, tu atrodei labai pavaręs.

Tėvas: Kiaurą naktį nerimo ir rėkė mūsų vaikas.

Daktaras: O kaip miegojo jis vakar po miego miltelių, kuriuos aš jam palikau?

Tėvas: Į tai negaliu atsakyti. Miltelius mes pasidalinome su žmona ir tuoj užmigom.

Pilnu įkarščiu maža mergytė daužo pianino klavišus. Įėjusi mama sako: Tu vėl sutepsi visą klaviatūrą, mažoji Mildele.

Mildelė: Ši kartą aš groju tik ant juodųjų klavišų, mamyte.

Mažasis Karolis buvo pasvertas ir svarstyklės rodė 40 svarų. Vakare jis sako:

— Tėte, aš sveriu jau 80 svarų.

— Kaip tai gali būti, — klausia tėvas.

— Svarstyklės rodė 40, bet jūs nematėte, kad aš stovėjau tada tik ant vienos kojos.

Mažas berniukas sėdi traukinyje šalia senyvos ponios ir nuolat įkyriai trauko nosį.

Ponia, išvesta iš kantrybės, sako:

— Ar tu neturi nosinės, vaike?

Berniukas pažiūri į poniją, pagalvoja kelias sekundes ir atsako:

— Žinoma, kad turiu, bet aš jos neskolinu svetimiems žmonėms.

Kareiviai ėmė kilti mėnulin. Sauliukas nespėjo galvos užriesti, o rusas jau skrenda žemyn.

— Zzzzzzzzzzzzz! — nušvilpė pro šalį, jog vaikas nuo zvimbimo aukštyn pašoko ir užsikimšo ausis.

Gi žiūri Saulius, kad jis ne lovoje guli, o šalia jos, ant grindų. Miegodamas ir sapnuodamas, matyt, iškrito. O už lango jau švinta. Laikas keltis, skubėti lietuvių bažnyčion, nes šiandien sekmadienis. Kelias tolimas, reikia anksčiau išsiruošti.

RŪTA IR VYTENIS

Danutė

Sniegas dengia gatvę, žolę,
ledas balutes nukloja.
Spindi deimantais žiema,
išsvajota, išlaukta!

Skrieja mokiniai mokyklon:
čiuožia gatvėm — lyg čiuożykloj!
Sniego gniužtėmis jie svaiddo,
ne vienam galvon pataiko.

Ponią štai pastūmė seną,
namo langą išbarbeno.
Draugui kaktą vėl praskėlė,
sniegini į klasę nērė...

Rūta matė tai iš tolo
ir Vytenis, Rūtos brolis,
kai šaligatvį jie valė —
vaikai prašvilpė pro šalį.

Į mokyklą ramūs ėjo,
švarius apsiaustus vilkėjo.
Susikibę jie už rankų,
gatvėj gniužtėm nesitranko.

Iš mokyklos grįžę, senį
nulipdys savam kiemely,
ar į parką su tėvais
pasportuot visi nueis.

PUPUČIO PASIRYŽIMAS

Linutė

Puputis pasiėmė gabaliuką popieriaus ir rimtas nuėjo į kamputį. Jis atsisėdo, pasirėmė snukutį priešakinėmis kojytėmis ir ėmė galvoti. Galvojo ir galvojo.

— Mamyte, ką rašyti? — paklausė.

— Vaikeli, reikia pačiam sugalvoti. Tu pats darysi, pats ir rašyk.

Puputis vėl galvojo ir galvojo.

— Mamyte, kodėl pelės ir žmonės daro pasiryžimus pirmą sausio?

— Todėl, kad reikia naujus metus gerai pradėti.

Puputis galvojo ir galvojo.

— Mamyte, ką rašyti?

— Gerai, Puputi, galvokim kartu. Kaip tu galėtum būti geresnis peliukas?

— Galėčiau tau pastatyti pilį, mamyte. Tu galėtum gyventi, kaip karalienė. Tas būtų gerai, ar ne?...

— Ne, Puputi, — nusijuokė mama. — Čia tai jau persunkus pasiryžimas. Sugalvokim ką kitą.

— Aš žinau! Galėčiau eit į kovą su katinu ir jį išvaryti iš namų. Tada mes galėtume laimingai gyventi ir daugiau sūrio turėti! — nušvito Puputis.

— Ne, ne, Puputi, tas pasiryžimas negeras. Jei katinas tave suėstų, tu negalėtum būti geresnis peliukas. Tik niekutis tu būtum... O jeigu tu pasiryžtum pasisveikinti su visais. Ar nebūtų daug geriau?

— Taip, mamyte. Čia geras pasiryžimas.

— Na gerai, taip ir užrašyk!

— Bet mamyte... Aš tik atsiminiau. Aš negaliu to pasiryžimo užrašyti.

— Kodėl ne, — nustebo jo mama.

— Nes... nes... aš nemoku rašyti, — susirūpino Puputis.

Mama nusijuokė. — Nieko, Puputi. Jeigu tu tikrai nori būti geresnis pelinkas, atsiminsi ir be rašto.

Puputis nusišypsojo, sukramtė popierėlį, apsilaižė ir nuėjo žaist. Aišku, jis atsimins pasisveikinti. Jis net sugalvojo tokią dainelę, kad galėtų lengviau atsiminti.

Labas mamytei,
labas tėveliui,
labas paukšтелиui ant šakos —
ir voverytei prie tvoros.

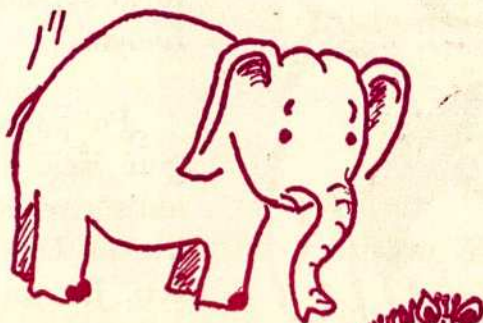
Labas saulutei,
labas mėnuliui,
labas žvaigždutėms ten aukštai —
ir labas visiems čia pat, žemai!

CIRKE

Jonas Minelga

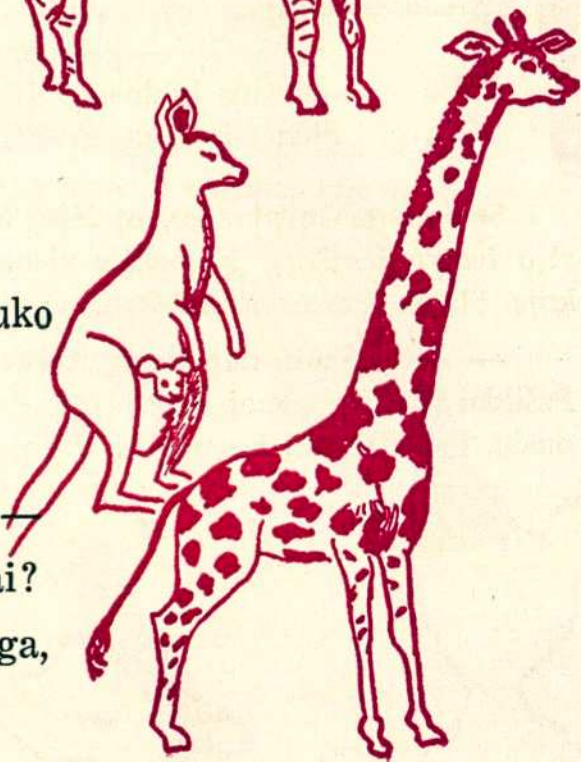
Vieną gražų vakarėlį
Aš į cirką nuėjau.
Dramblio nosis pasikėlė,
Aš to dramblio nebijau.

Būta ko bijoti liūto,
Net ir tigrą pabaidau.
Tik pikčiurnos kalakuto
Kartą tai išsigandau.

Rūta sėdi ant arkliuko,
Aš beždžionę šokinu.
Šaipės, vaipės ji — ir spruko
Pavaišinta bananu.

Ėmė šaukti man papūga, —
Kažin — juokais, ar rimtai?
— Kad tave kur sniego pūga,
Kam cukrainį sukrimtai!

— Šiandien bus šilta, — galvojo meškiukas. Jis tik ką pabudo, ir saulutės spinduliai jau jį kuteno. Nespėjo jis nė pažiovaut, kai pajuto, kad Sigutė jau nešė jį pusryčių.

— Pusryčiai, — galvojo meškiukas. Jam buvo sunku galvot, nes Sigutė jį nešė galvą žemyn. Neskaudėjo, tik buvo sunku galvot.

— Gal bus medaus, — meškiukas nusišypsojo. Nieks nematė jo šypsenos, nes jį nešė galvą žemyn.

Po pusryčių meškiukas ir Sigutė išėjo žaist. Meškiuko snukutis dar buvo aplipęs medumi, bet jis laukė priešpiečių apsilaižyti. Juk medus brangus dalykas, reikia pataupyti.

Kol Sigutė žaidė, meškiukas žiūrėjo į senį besmegenį kiemo kampe.

— Oi, — galvojo meškiukas, — senis liūdnas. Kodėl? Šiandien taip šilta, gražu.

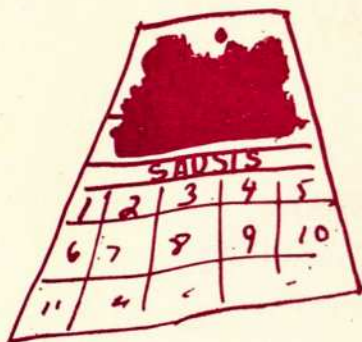
Senis pamažu plonėjo, mažėjo, liūdnėjo. Meškiukas pažiūrėjo žemyn į sniegą. Jis pakėlė vieną koją. Šlapia. Pakėlė kitą koją. Šlapia. Pažiūrėjo aukšty.

— Aha! Saulė taip daro. Keista, — mąstė meškiukas. — Pašildai pieną ir gauni šiltą pieną. Pašildai medų ir gauni šiltą medų. Pašildai senį besmegenį ir gauni — VANDENĮ.

Lan
du
to.
sai
ir e
mą.

ukas

Po pietų Sigutė ir meškiukas nuėjo pailsėt. Saulutė buvo tokia šilta.

inė, ant kurios juodėjo, maloniai įkai. Kieme senis buvo vi-nažas. Vandens upės erai užliejo visą kie-

Meškiukas ruošėsi pasnausti. Staiga jis greit atsisėdo. Jis pakėlė vieną koją. Sausa. Pakėlė kitą koją. Sausa.

— Gerai, — atsiduso meškiukas.

Tik sniego seniams taip atsitinka kada saulutė šviečia.

ŠOKINĖJANČIOS PELYTĖS

Spaudai parengė Birutė Jankauskaitė

Vakarų Europoje, Šiaurės Afrikoje ir didelėje Azijos dykumų daly gyvena mažytės šokinėjančios pelytės. Joms patinka pačios sausiausios vietos pasaulyje. Ten, kur niekas neauga, kur betkuris kitas gyvulėlis pastiptų nuo bado, galima rasti daugybę šių grakščių pelyčių. Žiemą (o šiuose saulės kraštuose nėra sniego) jų nematysi, nes jos žiemoja savo dantimis iškastuose bendruose urvuose. Bet lietums praėjus, jos tūkstančiais išlenda iš visur. Suėda staiga išaugusius augalus bei vabalus.

Atsispyrusios ant savo labai ilgų, raumeningų užpakalinių kojų, jos moka pašokti į priekį ir į aukštį tokiu greičiu, kad paprasta žmogaus akim sunku ir sekti. Kai kada jos ir vaikščioja atsistojusios ant savo užpakalinių kojų.

Šių pelyčių greitis yra toks ryškus, kad egiptiečiai piešdavo jas pavaizduoti žodį "greitis". Iš karto visą pelę nupiešdavo, vėliau figūrą stilizavo ir taip ji senovės egiptiečių rašte išliko atskiru hieroglifu.

Šių šokinėjančių pelyčių rūšių yra apie 60. Jos visos yra panašios, tik dydis keičiasi: vienos 7 cm., o uodega — 14 cm., kitos — 20 cm., o uodega — 30 cm.

VASARA ATEIS

V. Šmaižienė

*Ateis, dar vasara ateis, —
Kuždėjo medžiai susiglaudę,
Ir žvarbūs šalčiai tie praeis
Ir žiaurūs vėjai nustos gaudę.*

*Ateis dar vasara, ateis —
Sustingusios lingavo šakos,
Ir pumpurėliai išsiskleis
Ir žalia bus, kiek tiktai matos.*

*Ateis, dar vasara ateis...
Žvirblelis leisgyvis galvojo,
Ir vabalėlių prisiveis,
Skanių grūdų pabers artojas.*

Šokančias pelytes gana lengva prijaukinti. Jos nepaprastai švarios, maitinamos kaip ir baltosios pelytės, būna labai juokingos, tačiau jų gauti kur nors pirkti dar niekam nepavyko.

KELIONĖS IR NUOTYKIAI LIETUVOJ

A. Bendorius

Kelionė į Galadusi

Pietų Lietuvos krašte Dzūkijoje yra daug gražių ežerų. Būdamas jaunas, mėgdavau keliauti jų aukštais krantais, maudytis jų skaidriame vandenyje; žuvauti, laiveliu su irklais plaukioti. Vieną vasaros sekmadienį, atostogų metu, nuvykau pas savo klasės gerą draugą Karolį, kurio tėviškė buvo Beviršių kaime, ant labai aukšto ežero kranto. Tas ežeras vadinasi Galadusis. Seni žmonės sakydavo, kad jis yra Dusios ežero galas. Dėlto ir vadinamas Galadusiu. Nors Dusia nuo Galadusio yra toli, už 19 km. (12 my-

lių), bet pagal padavimus, tiedu ežerai jungiasi požemio urvu. Pasakojama, kad kartą vienas jautis įbrido į Dusią atsigerti ir, šmurkšt, pasinėrė po vandeniu. Išsigandęs pie-
menukas ėmė šaukti pagalbos. Subėgę laukuose dirbę vy-
rai, šoko į vandenį, bet jaučio nerado. Po kelių dienų jis
pats išlipo į krantą iš Galadusio! Žinoma, tai tik žmonių
pasaka apie tą jautį, bet tų dviejų ežerų vardai giminingi.
Tačiau tiedu ežerai viens į kitą visai nepanašūs, neatrodo
kaip "giminės". Dusia yra lygumų ežeras, žemais krantais,
plati, trumpa, panaši į lietuvišką sūrį; Galadusis yra kal-
nų ežeras: aukštais krantais, ilgas ir siauras. Apie Dusią
pakalbėsime kitą kartą, o dabar grįžkime prie Galadusio.

Šis ežeras yra lietuviškame Seinų krašte, bet jo pietinė
pusė ir visas vakarinis krantas yra Lenkijoje. Jis yra
tarp Seinų ir Lazdijų. Kai 1919 metais lenkai užėmė Sei-
nus, Punkską ir kitas grynai lietuviškas pietų Lietuvos vie-
tas, nuo to laiko ir Galadusis lieka padalintas tarp Lietu-
vos ir Lenkijos. Prieš bolševikams pavergiant Lietuvą, jo
rytinį krantą saugojo lietuviai pasienio sargai, o vakarinį
— lenkai. Pro jį važiuodavome arkliais į Seinus. Atsimenu
jame medinę bažnytelę ir ant jos stogo galo didžiulį gandrų
lizdą, kuris atrodo lyg bukas bokštelis. Seneliai sakydavo,
kad net tada, kai jie dar buvo vaikai, tas lizdas jau buvo
aukštas. Taip, jis labai senas.

Žagarų apylinkėj yra keli kiti maži ežerėliai. Žmonės
juokais juos vadindavo Galadusio vaikais. Galadusis būtų
vienas gražiausių Lietuvos ežerų, jeigu jo krantai būtų
apaugę mišku. Senovėj jis toks ir buvo. Dėl to patiko jis

žmonėms, jie kūrėsi prie jo, statėsi namus, kirto medžius namų statybai ir kūrai, naikino mišką, nes reikėjo žemės javams sėti, gyvuliams ganyti. Ir taip nejučiomis aukšti ežero krantai ir apylinkių plotai pasidarė pliki be miško. O ežeras be miško, tai kaip gėlė be žiedo, ar avinėlis be vilnos. Gal kada vėl ateis laikas ir jo krantus apaugins medžiais.

Kitą kartą papasakosiu, kaip mes jauni moksleiviai kovojome su lenkais plėšikais prie Galadusio.

ALGIO DRAUGAI

St. Yla

Lapu-lapu ant tvoros, —
Giesmininkas užgiedos:
Ko-ko, ri-ko, ko-ko-ri,
Gal grūdelių man turi?

Ne grūdelių, o plutos!
Loja Sargis iš būdos,
Loja, cypia: au-au-au!
Aš per naktį išalkau!

Algis girdi juos abu,
Jam miegoti nesmagu.
Ima duonos jis baltos,
Tegu Sargis bent nelos.

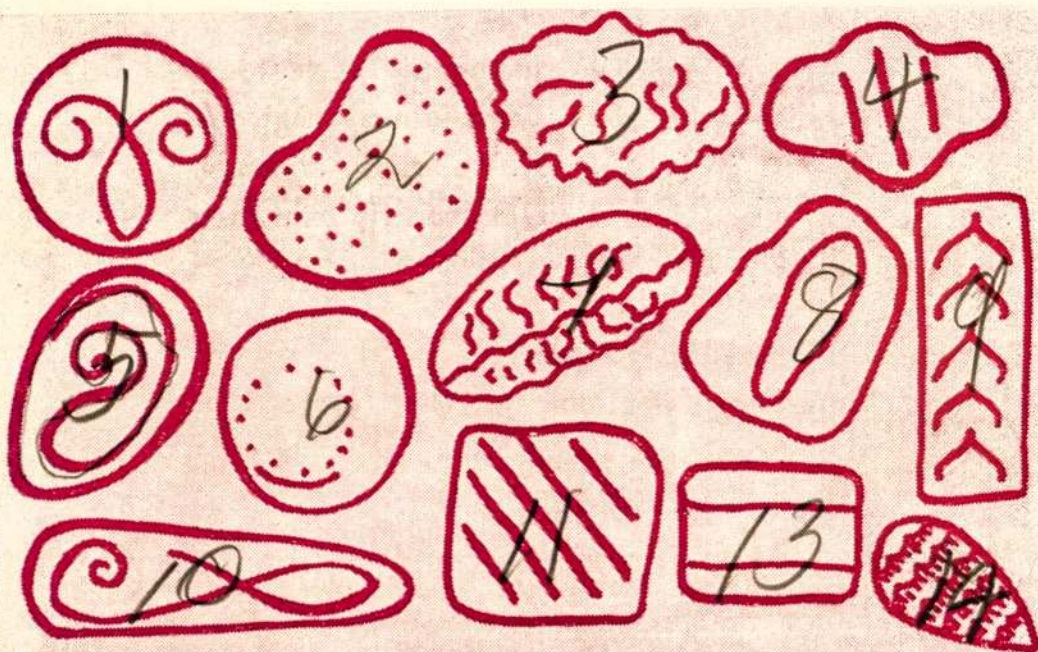
Še, pyrago, tik tylėk,
Grįžk į būdą ir gulėk!
Kai norėsi vėl daugiau,
Duoki ženklą: au-au-au.

Ko-ko, ri-ko, ko-ko-ri
Kreivai žiūri patvory.
Kodėl Sargiui vis neši,
Argi draugas man nesi?

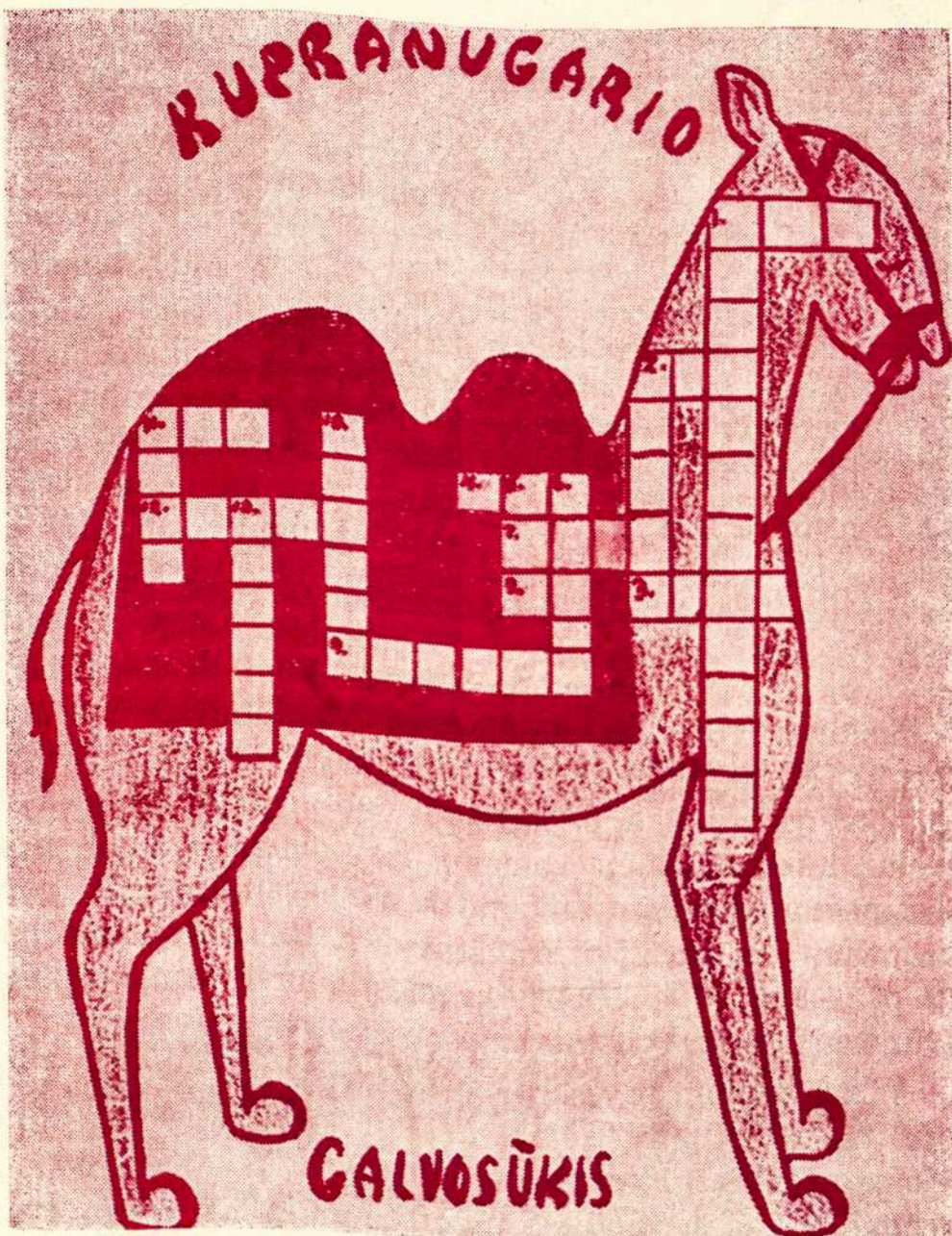

TRUPUTĮ PAGALVOK

Suporuokite dvynukus saldainius

Skersai:

1. Kame?
2. Mes ... ilgai laukėm.
3. Kuo užsegame drabužius?
4. Žodis "rytoj" sutrumpintas.
7. Naminis kupranugarių veislės gyvulys.
8. Trumpas išsireiškimas.
9. Iriamoji kartelė.
11. Vardininkas ...?

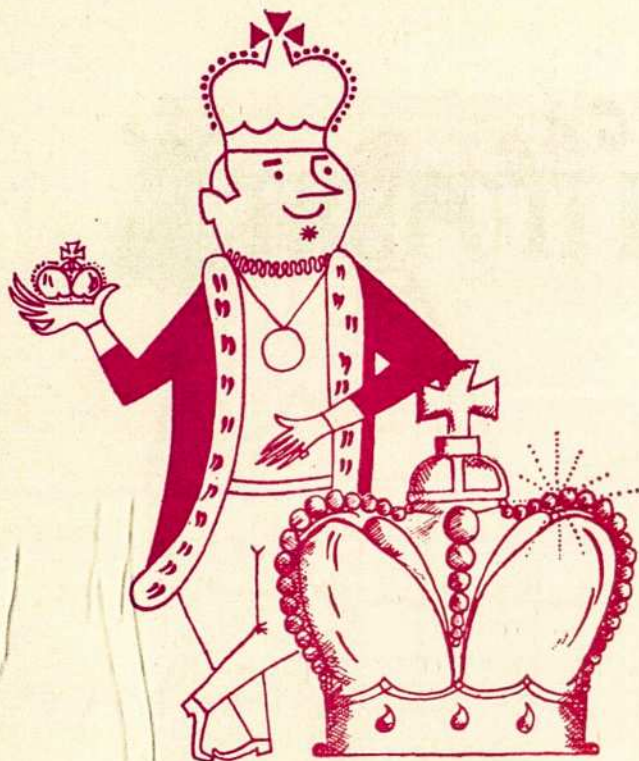
12. Diena prieš šiandien.

Žemyn:

1. Gyvulys su dviem kuprom.
2. Geras.
5. Įrankis skylei pradurti.
6. Mažas keliukas.
10. Kam naudojame žirkles?
11. Gėrimas.
13. Ne saldus.

(Atsakymai psl. 29).

AR ŽINAI...

Apie karūnas?

Ar žinot, kad vienas karalius turėjo tokią sunkią karūną, jog reikėjo dviejų palydovų ją ant galvos prilaikyti? Kita karališka karūna buvo papuošta netikrais brangakmenimis. Ji kainavo tik apie \$44.50 mūsų pinigais! Vienas karalius nešiojo geležinę karūną.

Senovės romėnai naudodavo visokiausias karūnas. Žmogus, kuris išgelbėjo romėno gyvybę, gaudavo ąžuolo lapų karūną. Karūna, padaryta iš gėlių ir lapų tekdavo generolui, kuris išgelbėjo romėnų kariuomenę apsuptą priešo. Romėnai duodavo auksinę karūną tam žmogui, kuris pirmutinis įbėgdavo į priešų stovyklą. Pirmutinis kareivis, užkopęs sieną, supančią priešų miestą, buvo vainikuojamas karūna papuošta bokštais!

Viena karūna buvo svarbesnė už karalius, kurie ją nešiojo. Tai Šv. Stepono karūna Vengrijoje. 50 karalių ją nešiojo per 900 metų. Vengrai manydavo, kad kol Šv. Stepono karūnai niekas neatsitiko, ir su Vengrija bus viskas tvarkoj. Brangiausia karūna visame pasaulyje, tai Anglijos karalienės Viktorijos. Joje yra vienas iš didžiausių deimantų pasaulyje — Afrikos žvaigždė, rubinas mažo kiaušinio dydžio, ir dar 4 mažesni rubinai, 11 smaragdų, 16 safyrų, 277 perlai, ir 2,783 deimantai!

Tačiau Anglijos karaliaus, Henriko V-jo karūna jam labiausiai pasitarnavo. Jis ją nešiojo ant savo šalmo viename mūšyje. Greičiausiai ji išgelbėjo jo gyvybę, nes jietis numušė karūnos kampą.

PAS SKAITYTOJUS

VAIDINOME EGLUTEI

Los Angeles moksleiviai ateitininkai norėjo padėti savo mylimam laikraščiui "Eglutei". Tai nutarėme suruošti vaikų rudens popietę. Mūsų šventė įvyko lapkričio 10 d. Programoje dalyvavo ir kiti vaikai, ne vien tik ateitininkai.

Pirmiausia dvi mergaitės — Rasutė Arbaite ir Ina Tamošiūnaitė — padeklamavo Maironio eilėraščių. Joms deklamuojant, pianu skambino Rūta Motiejūnaitė. Paskui dainavo moksleivių ateitininkų choras. Jam vadovavo p. A. Narbutas.

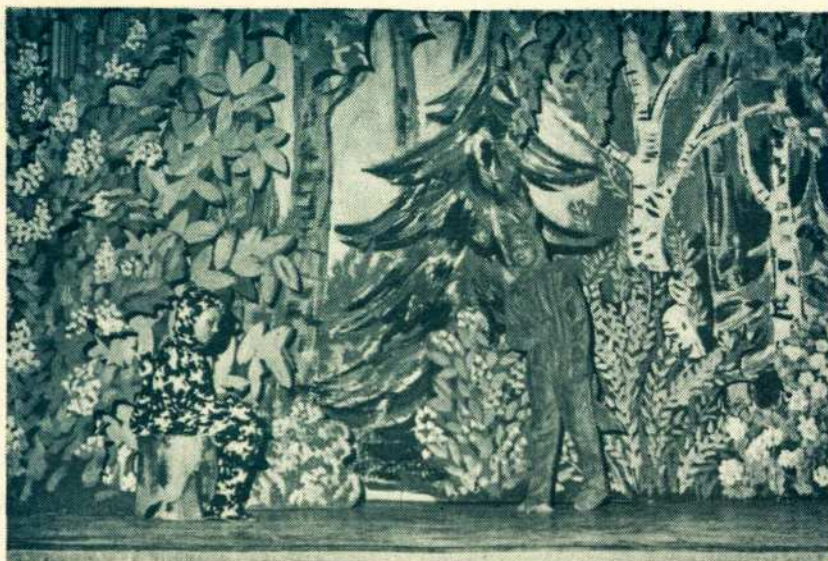
Los Angeles mieste gyvena baletu mokytos Jaunutis Puodžiūnas. Jis turi savo studiją. Ten jis moko lietuvaiteis baletu. Su savo mokinėmis jis šoko mūsų prog-

ramoje. Šoko dvi baletu klasės: mažesniųjų ir vyresniųjų. Šoko ir pats p. Puodžiūnas su panele Karosaitė. Daiva Tamulaitytė šoko solo. Paskui dar piano solo skambino Eglė Motiejūnaitė. Po pertraukos prasidėjo vaidinimas.

Mes vaidinome "Pabėgėlį Rapsiuką". Tai labai įdomus vaidinimas. Čia vaizduojami jauno šuniuko ir vilkiuko nuotykių karo metu. Juos iš namų buvo išvijęs piktas didelis šuo Bolsius. Jie nubėgo į kitus tolimus miškus, kur susirado draugų žvėrelių ir nugalėjo piktą Bolsių. Tada visi žvėreliai galėjo grįžti į savo namus. Svarbiausias roles turėjo Vidutis Ažuolaitis (Rudžiukas) ir Vygis Narbutas (Rapsiukas). Kiti vaidintojai: Arimantas Arbas

Los Angeles moksleivių at-kų chorelis vaikų rudens popietės programoje. Iš gauto pelno, "Eglutės" paramai paskirta 100 dolerių.

Scena iš "Pabėgėlio Rapsiuko".

Rapsiukas (V. Norbutas) sėdi ant kelmo, kalba jo draugas
Rudžiukas (V. Ažuolaitis)...

(vilkas), K. Domkus (Bolsius),
P. Domkus (kiškis), J. Domkus
(barsiuko vaikas), D. Kojelytė
(lapė), R. Kojelytė (kiškis), L.
Kojelis (barsiukas), R. Motiejū-
naitė (stirna), P. Širvydaitė (bar-
siuko mama). Panelė Nijolė
Skaudytė padėjo mamytėms pa-

daryti gražius scenos rūbus, o la-
bai gražias dekoracijas nupiešė
p. Rimas Kalvaitis. Mus vaidinti
mokė p. Dalilė Polikaitienė ir p.
J. Ažuolaitis.

Tai buvo labai gražus ir links-
mas vakaras.

Rasa Kojelytė

Baletininkė V. Karosaitė su mažosiomis balerinomis
Los Angeles vaikų rudens popietės programoje.

MŪSŲ KŪRYBA

Gabi jaunutė menininkė

RASUTĖ ARBAITĖ

Malonu girdėti jaunuosius gražiai, taisyklingai lietuviškai kalbant, gražiai žaidžiant, mylint savo tėvelius, gerbiant vyresniusius.

Dar maloniau, kai gražusis lietuviškas jaunimas pradeda kurti, pašyti, lipdyti, rašyti.

Nors dar tik aštuonių metų, bet California valstybėje gyvenanti Rasutė Arbaite jau pagarsėjo kaip dailininkė. Los Angelės mieste suruošta jos vienos paveikslų paroda. Apie tą Rasutės parodą lietuviški dienraščiai, savaitraščiai, žurnalai labai gražiai parašė, jaunąją menininkę vadinami nuostabių gabumų.

Rasutė mėgsta lipdyti. Bet dabartinis tikras jos talentas yra spalvotuose paveiksluose, vadinamuose akvarėlėmis.

„Eglutės“ skaitytojams parodome vieną Rasutės skulptūrėlę: iš molio nulipdytą kupranugarį, su ant jo sėdinčia pelyte, pavadintą: Pelytė joja per dykumą.

Kitoje nuotraukoje matome Rasutę Arbaite su viena savo akvarėlių.

(Ag)

Kupranugario galvosūkio atsakymai (psl. 25) — Skersai: 1. kur, 2. dar, 3. saga, 4. ryt, 7. lama, 8. ak, 9. irklai, 11. kas, 12. vakar. Žemyn: 1. kupranugaris, 2. doras, 5. yla, 6. takas, 10. kirpti, 11. kava, 13. kartus.

ŽIOGAS

Lapai pradėjo kristi, šaltos naktys atkeliavo, ir visa gamta pradėjo šaltai ir ilgai žiemai ruoštis. Tik vienas žiogas atsisėdęs ant grybo, grodamas savo smuiką, nė nepagalvojo apie ateinančią žiemą. Jis begrodamas sau galvojo: "man nereikia žiemai ruoštis, aš jaučiu savo kauluose, kad šita žiema bus trumpa ir šilta. O jeigu bus šalta, aš pas savo brolių galėsiu žiemai apsigyventi". Ir vėl ėmė smuiku groti. Neužilgo atkeliavo ponis skruzdėlė ir tarė:

— Labas, žiogeli. Ką veiki?

Žiogas atsakė, — nieko ypatingo.

— Ar nesiruoši žiemai? — klausė skruzdėlė.

— Man nereikia ruoštis, — atsakė žiogas.

— Tavo šeima sušals ir mirs iš bado, — tarė skruzdėlė.

— Aš neturiu šeimos, ir aš prisivalgysiu, kad žiemą nereikės, — atsakė žiogas.

Skrudėlė jam sakė: — o kur gyvensi? Šito grybo nebebus.

— Aš surasiu, — atsakė žiogas.

— Laimingai ir sudiev, — atsakė skruzdėlė.

Žiogas vėl ėmė groti smuiku.

Kiekvieną dieną žiema artinosi arčiau ir arčiau, bet žiogas vis grojo. Jau ir Kalėdos. Žiogas sušalęs nukeliavo pas savo brolių. Neradęs nieko namuose, ėjo pas skruzdėlę prašyti nakvynės ir

Rašytoja Balė Vaivorytė, gyvenanti Los Angeles, California, "Eglutės" nuolatinė bendradarbė, neseniai išleido rinkinį vaidinimų vaikams, pavadintą "Skaidrytė". Rinkinio gražų išleidimą apmokėjo skautininkų Romovė, atspaudė "Laikas" Buenos Aires, Argentinoje. Kaina: \$2.00. Rinkiny sutalpinotos 5 scenos, vaizdeliai vaikams ir jaunimui: Skaidrytė, Gerieji darbiai, Trys paveikslai, Kietas riešutas, Žirgonė ir Gailė. Tai grynai lietuvių kalba parašyti auklėjantieji nedideli vaidinimai, naudingi paskaityti ir pamatyti scenoje.

maisto. Negavęs apsisuko ir keliavo toli, kol pradingo.

Maistą ir pastogę reikia pačiam užsidirbti.

Audrė Skalaite

VIII klasė, Hamiltonas

KADA IR KODĖL LIETUVIAI PRADĖJO VAŽIUOTI Į AMERIKĄ?

Danutė Augienė

Kai Lietuva 1569 metais pasirašė politinę sąjungą su Lenkija, prasi-dėjo lietuvių tautai nelaimės. O 1795 metais beveik visa Lietuva te-ko Rusijai. Lietuviai norėjo laisvės, norėjo išsivaduoti iš rusų jungo. Susitarę su lenkais, ruošė sukilimus. Žinome 1831 ir 1863 metų su- kilimus.

Lietuvių gyvenimas buvo sunkus. Daugumoje jie buvo baudžiaunin- kai, kurie už mažą, sau išmisti duo- tą žemės gabalą, turėjo atlikti ponų dvaruose daug darbo be jokio atly- ginimo. Jie neturėjo teisės palikti savo poną ir ieškoti darbo ar pra- gyvenimo šaltinio kitur. Daugelis dvarininkų baudžiauninkus žiauriai išnaudodavo ir bausdavo. Caras A- leksandras II baudžiąvą 1861 metais panaikino. Valstiečiai galėjo turėti nuosavybę, bet už ją turėjo bran- giai mokėti. Mokesčiai būdavo di- deli. Be to, po 1863 m. sukilimo že- mės negalėjai pirkti, jei buvai lie- tuvis arba katalikas. 1865 metais rusai uždraudė spausdinti lietuviš- kus raštus lotyniškais raidėmis. Už lietuviškų knygų skaitymą baus- davo net mirtimi. Mokyklų buvo mažai ir tos pačios lietuvius norėjo surusinti. Nebuvo galima statyti bažnyčių. Negalima buvo keliauti iš vieno miesto į kitą be leidimo. Lietuviai vyrai kariuomenėje turė- davo tarnauti po 8-15 metų. Kas gi norėjo tiek laiko praleisti tolimuo- se kraštuose, palikti savo šeimas?

1867 metais kraštą skandino bai- sūs lietūs. Javai ir daržovės supuvo. Sekančiais 1868 metais siautė nei- prasta sausra, viską išdegino. Tos dvi gamtos nelaimės Lietuvoje iš- šaukė badą ir žmonės buvo verčia- mi maisto ieškoti kitur. Lietuvoje geresnės ateities nesimatė. Po rusų jungu lietuviai skurdo ir kūnu ir

siela. Tad imta žvalgytis į kitus kraštus.

Į Ameriką lietuvių jau buvo ne vienas atvažiavęs kiek anksčiau. Bet tais metais jų važiavimas pa- gyvėjo. Žinoma, važiavo lietuviai kaip kuris išmanė. Nežinojo nei kur jie turi važiuoti, nei ką jie ten veiks. Niekas jų nesutiko, darbų ne- nurodė, pastogės neparūpino.

Gerokai vėliau, 1886 metais, lap- kričio mėn. 22 dieną buvo isteigtas Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimas, kuris lietuvių gyve- nime, kaip kiekviena sujungta jėga, turėjo ir dabar dar tebeturi didelės reikšmės. (Bus daugiau)

ALP 1785
L.arch

Sausio ŠVENTĖS ir VARDINĖS

1. **NAUJIEJI METAI.**
Fulgentas, Konata, / Arvaidas, Sniega
2. Adalardas, Stefana, / Drovydas, Gailutė
3. Florentas, Genovaitė, / Viltautas, Vyda
4. Rigobertas, Angela, / Arimantas, Ardanga
5. Telesforas, Emilija, / Vaidenis, Gedutė
6. **TRYŠ KARALIAI** — Kasparas, Merkelis, Baltazaras
Melanas, Viltrūda, / Arūnas, Ginda
7. Vidukindas, Kentigerna, / Rutenis, Raudvilė
8. Apolinaras, Gudulė / Vilintas, Gintė
9. Filanas, Paskazija, / Algis, Gabija
10. Agatas, Setrida, / Ginvilas, Ragailė
11. Palemonas, Fidelmija, / Audrius, Vilnė
12. Arkadas, Cezarija, / Vaigedas, Gida
13. Vivas, Iveta, / Dargaudas, Gilvė
14. Hilaras, Makrina, / Laimis, Auksė
15. Povilas, Meda, / Saulius, Snieguolė
16. Marcelis, Priscilė, / Draumantas, Ringėla
17. Antanas, Leonilė, / Dovainas, Vilda
18. Leobardas, Liberta, / Gedigaudas, Ragnytė
19. Marijus, Pija, / Raivedys, Gida
20. Fabijonas, Sebastijonas, / Daugvydas, Nomeda
21. Auguras, Agnietė, / Galiginas, Garsė
22. Anastazas, Blesilė, / Vingaudas, Nauta
23. Raimundas, Emercijona, / Gailigedas, Gunda
24. Timotiejus, Bertrandas, / Žugaila, Galvilė
25. Amarinas, Toretgida, / Viltenis, Vaira
26. Polikarpas, Paulė, / Rimantas, Singa
27. Jonas Auksaburnis, Devota, / Jogundas, Vėjūna
28. Valeras, Kinera, / Gedautas, Nijolė
29. Pranciškus Salezas, / Girkantas, Žibutė
30. Adelmas, Adelgunda, / Milgaudas, Banguolė
31. Jonas Bosko, Luiza, / Eidigintas, Jaunega.

**EGLUTĖ sveikina visus,
kurie švenčia vardinės!**

91 189330